

ଚି ଚାଉଳ

ଜୋକ୍

ଚିଞ୍ଚୁ-ବାପା କାଲି ଆମ ଖୁଲକୁ ଯିବ, ଗୋଟେ ଛୋଟିଆ ଗେଡ଼ ବୁଗେଦର ଅଛି ବାପା-କିଏ କିଏ ଆସୁଛନ୍ତି ? ଚିଞ୍ଚୁ-କେହି ନୁହେଁ, ମୁଁ ତମେ ଆଉ ପ୍ରକୃପାଳ ।

ହରି-ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଏଠାକୁ ଆସିଲି ଖାଲି ପାଦରେ ଆସିଥିଲି । ଶାମ- ମୁଁ ତ ଖାଲି ଦେହରେ ଆସିଥିଲି । ହରି-କିପରି ? ଶାମ- ମୁଁ ପରା ଏଇଠି ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ।

ଅଜ୍ଞାପଣ ଦୂର କରିବ ପ୍ରୋଟିନ୍ ଖାଦ୍ୟ

ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ଲୋକଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ରହିଆସିଛି ଯେ, ସେମାନେ ଅଳ୍ପ କାମ ରେ ଜଳଦି ଅଳ୍ପପ୍ରତି । କିଛି ବ୍ୟକ୍ତି ଏଭଳି ବି ଅଛନ୍ତି ଯିଏ କିଛି କାମ ନ କରି ମଧ୍ୟ ଅନୁଭବ କରିଥାନ୍ତି । ଶରୀରରେ ଶକ୍ତିର କମି ଫଳରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅଳ୍ପ ଅନୁଭବ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଶରୀରକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବନାଇବାପାଇଁ ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଖାଦ୍ୟରେ ଦିନଚର୍ଯ୍ୟାରେ ପ୍ରୋଟିନ୍ ସମୃଦ୍ଧ ଖାଦ୍ୟ ସାମିଲ କରନ୍ତୁ । ପୂରା ଦିନ ପାଣି କିମ୍ବା କିଛି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ପାଣି ଶରୀରର ହାରାହାରିକ ତରଳତା ବାହାର କରି ଶାରୀରିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ନୂତନ ଶକ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ସର୍ବତ, ଫଳରସ, ନଡ଼ିଆ ପାଣି ଭଳି ପାଣି ଜିନିଷ ପିଇବା ଉଚିତ୍ । ଶାରୀରିକ ସତେଜ ରହିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋଟିନ୍,

ପୁରାଣ କାହାଣୀ

ରାମାୟଣ ଆଦ୍ୟକାଣ୍ଡ

ସରଳ ନଦୀ କୂଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅଯୋଧ୍ୟା ନଗରୀ ହେଉଛି କୋଶଳ ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀ । କୋଶଳ ନରେଶ ରାଜା ଦଶରଥଙ୍କ ରାଜତ୍ୱ କାଳରେ ପ୍ରଜାମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖରେ କାଳାତିପାତ କରୁଥିଲେ । ରାଜା ଦଶରଥଙ୍କ ଚିନି ରାଣୀ ଥିଲେ କୌଶଲ୍ୟା, କେକେୟୀ ଏବଂ ସୁମିତ୍ରା । ମାତ୍ର ବହୁ ଦିନ ଧରି ରାଜା ଅପୁତ୍ରାକ ଥିଲେ । ତେଣୁ ରଖି ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପରାମର୍ଶ କ୍ରମେ ରଖ୍ୟଶୁଙ୍କ ମୁନାକୁ ନିମନ୍ତଣ କରି ତାଙ୍କରି ଦ୍ୱାରା ରାଜା ପୁତ୍ରତ୍ୱ ଯଜ୍ଞର ଆୟୋଜନ କଲେ । ଯଜ୍ଞର ଫଳର ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଥମେ ରାଣୀ କୌଶଲ୍ୟାଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ ରାମ, ରାଣୀ କେକେୟୀଙ୍କ ଗର୍ଭରୁ ଭରତ ଏବଂ ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଗର୍ଭରେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଜନ୍ମ ନେଲେ । ପୁରାଣ କହେ, ରାକ୍ଷା ରୂପି ରାବଣ ଦେବତାଙ୍କୁ କ୍ଷତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲା ଏବଂ ରାବଣର ମୃତ୍ୟୁ ମାନବତାର ରାମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଥିଲା । ତେଣୁ ରାବଣ ବନ୍ଧ ନିମନ୍ତେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ ମାନବ ଅବତାର ଧାରଣ କରିବାକୁ

ଭରତୀୟ ବିଶ୍ୱ ଜନ୍ମା ପ୍ରକଟ କରନେତ୍ର ତାଙ୍କରି ଅଂଶରୁ ଭରତୀୟଙ୍କ ଗୁଣ ସମ୍ପନ୍ନ କରିପୁଅ ଦଶରଥଙ୍କ କୋଳରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ସମୟ କ୍ରମେ ରାମପୁତ୍ର ଶାସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ଅଧ୍ୟୟନ ସହ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟାରେ ନିପୁଣତା ହାସଲ କଲେ । ରାମଙ୍କୁ ହୋଇଥାଏ ୧୬ ବର୍ଷ ବୟସ । ରଖି ବିଶ୍ୱାସିତ୍ର ଦିନେ ରାଜା ଦଶରଥଙ୍କ ଦରବାରକୁ ଆସିଲେ । ବଣରେ ଯଜ୍ଞ ନଷ୍ଟ କରୁଥିବା ଅପୁତ୍ର ଶଶୁଙ୍କୁ ନିପାତ କରିବା ପାଇଁ ସହାୟତା ସ୍ୱରୂପ ସେ ରାଜା ଦଶରଥଙ୍କୁ ପୁତ୍ର ରାମଙ୍କୁ ମାଗିଲେ । ଭ୍ରାତା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାମଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକଟ କରନ୍ତେ ରାଜାଙ୍କ ସମ୍ମତି କ୍ରମେ ରଖି ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣଙ୍କୁ ଧରି ବରକୁ ଚାଲିଲେ । ସମୟ କ୍ରମେ ରାମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରଖି ମିଶ୍ଟାମିତ୍ରଙ୍କଠାରୁ ବହୁ ଶସ୍ତ୍ର ବିଦ୍ୟା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଦୈବୀ ଅସ୍ତ୍ର ମଧ୍ୟ ଲାଭ କଲେ ଓ ରଖିଙ୍କ ହୋମରେ ବିଗ୍ନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିବା ତାତକା ଅପୁତ୍ରତା ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅସୁରମାନଙ୍କୁ ବନ୍ଧ କଲେ ।

ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜଦେଓ

ଓଡ଼ିଶା ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାର ବାରିପଦା ଠାରେ ଜନ୍ମିତ ଜଣେ ସୁଶାସକ ଓ ଭାଷା ଆନ୍ଦୋଳନର ପୁରୋଧା ଥିଲେ । ସେ ରାଜ୍ୟର ମଙ୍ଗଳ ତଥା ପ୍ରଜାଙ୍କ ହିତ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟିତ ଥିଲେ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଜଣେ ସରଳ ଓ ଅମାୟିକ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବେ ପରିଚିତ ଥିଲେ । ଛାତ୍ର ବୟସରେ ସହଯୋଗୀ ସହିତ ସରଳ ଭାବରେ ମିଶୁଥିଲେ । ପାଠ ପଢୁଥିବା ସମୟରେ ସେ ଅନେକ ସ୍ଥାନ ବୁଲି ଯାଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ରାଜବେଶ ବା ରାଜ ବୃଜ୍ଞତାରେ ସେ ଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ସରଳ ପ୍ରକୃତି ଯୋଗୁଁ ସେ ସବୁଠାରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅତି ପ୍ରିୟପାତ୍ର ହୋଇଥିଲେ । ପ୍ରଜା ପାଳନ ରାଜାର ଧର୍ମ ଏ କଥା ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବେ ଜଣାଥିଲା । ରାଜବନ୍ଧୁ ଧରିବା ପରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାଜନୀତି ଓ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ଭଲକରି ପଢ଼ିବାରେ ଯାଇଥିଲେ । ନିଜ ରାଜ୍ୟକୁ ଏକ

ଅଦର୍ଶ ରାଜ୍ୟ କରି ରହିବା ପାଇଁ ସେ ବରାବର ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଗୁଣି ଓ ଉଦାର ଲୋକଙ୍କୁ ପାଖରେ ରଖି ସୁତାରୁ ରୂପେ ରାଜ୍ୟ କରି ରହିବା ପାଇଁ ସେ ବରାବର ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଗୁଣି ଓ ଉଦାର ଲୋକଙ୍କୁ ପାଖରେ ରଖି ସୁତାରୁ ରୂପେ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଉତ୍କଳମଣି ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟଶୈଳୀ ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଗୁଞ୍ଜରିତ ହେଉଥିଲା । ତାଙ୍କ ଗୁଣରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଓକିଲ ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ସେତେବେଳେ ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ପରମ ସଖା ରୂପେ ପରାମର୍ଶଦାତା ଥିଲେ । ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଓ ଗୋପବନ୍ଧୁ ମିତ୍ରତାରେ ଏପରି ଯତ୍ନ କରୁଥିଲେ ଯେ, କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲାବେଳେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର, ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଉଥିଲେ ।

ଗରିବରୁ ହେଲେ ଧନୀ

ଗରିବ ଚାଷୀ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କର । ମାତ୍ର ନିଜର ବୃତ୍ତକ୍ଷମା ଶକ୍ତି ଓ ପରିଶ୍ରମ ବଳରେ ସେ ଆଜି ପାଇଛନ୍ତି ସମ୍ପତ୍ତି । କୌଣସି ଡିଗ୍ରୀ ନଥାଇ ମଧ୍ୟ ସେ ଆଜି ସଫଳ ଉଦ୍ୟୋଗପତି । ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଛନ୍ତି ଏୟାରଲାଇନ କମ୍ପାନୀ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମ୍ବୁ ପର୍ଯ୍ୟଟନକେନ୍ଦ୍ର ଭିତ୍ତ । ଏହି ଉଦ୍ୟୋଗପତି ଜଣକ ହେଉଛନ୍ତି ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ଠାକୁର । ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ କୁଳ୍ମ ଜିଲ୍ଲାର ଖାଜନାଳ ଗ୍ରାମରେ ଏକ ଚାଷୀ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକାଶଙ୍କର । ତାଙ୍କ ବାପା ନିଜ ଅଧିକରେ ଥିବା କିଛି ଜମି ଚାଷ କରି ପରିବାର ପ୍ରତିପୋଷଣ କରୁଥିଲେ । ନିଜେ ଅଗଣିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଠପଢ଼ା ସୁଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କ ବାପା । ଯାହାଦ୍ୱାରା ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକାଶ ଓ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ଭାଇ ଗ୍ରାମର ଏକ ସରକାରୀ ସ୍କୁଲରେ ପାଠପଢୁଥିଲେ । ପାଠପଢ଼ା ସହ ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକାଶ ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କୁ ଚାଷ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସ୍କୁଲ ଶେଷ କରିବା ପରେ ବୃକ୍ଷ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଚାଲିଯାଇଥିଲେ ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ।

ରୁମ ବଦଳରେ ୬୫ଟି ରୁମ ରହିଲା । ରିସୋର୍ଟ ଭଳି ଚାଲିବା ସହ ତାଙ୍କ ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ ମଧ୍ୟ ବହୁ ସୁଧାର ଆସିଥିଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ କରି ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ମନାଲି ର ପ୍ରତି ଅଞ୍ଚଳରେ ଜଣେ ସମ୍ମାନସ୍ୱର ହୋଇଲେ ମାଲିକ ଭାବେ ପରିଚିତ ହୋଇଗଲେ । ବିଭିନ୍ନ ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ମାନବ ସହ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର କିଛିବର୍ଷ ପରେ ସେ ହିମାଳୟ ହଲିଡେଜ ନାମରେ ନିଜର ଏକ କମ୍ପାନୀ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଏହି କମ୍ପାନୀ ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛା ଓ ବଜେଟ୍ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାନକୁ ବୁଲାଇନେଲା । ମାତ୍ର ଏତିକିରେ ତାଙ୍କ ମନଭରି ନଥିଲା । ସେ ଚାହୁଁଥିଲେ କି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ମନାଲି ଆସିବା ସହ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମକୁ ମଧ୍ୟ ଆସନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ବାଧା ସାଜୁଥିଲା ଗମନାଗମନ । ମନାଲିକୁ ସିଧାସଳଖ ଟ୍ରେନ କିମ୍ବା ବିମାନ ଯାଉନଥିଲା ଏବଂ ବସରେ ଯିବା ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ପାଇଁ ବିପଦଜନକ ହେଉଥିଲା । ଏହି ଅସୁବିଧା ସବୁକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ହିମାଳୟ ହଲିଡେଜ କମ୍ପାନୀ ଅଧିକରେ

ସେଠାରେ ସୁନ୍ଦର ଶେଷ କରିବା ପରେ ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ନାତକରେ ନାମ ଲେଖାଇଥିଲେ । ନାମ ସିନା ଲେଖାଇବେଳେ କିନ୍ତୁ ପଢ଼ା ଶେଷ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ତାଙ୍କୁ ଆଡ଼କୁ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ଦେଉନଥିଲା ଏବଂ ସେ ଫେରି ଆସିଥିଲେ ଗ୍ରାମକୁ । ବାପାଙ୍କ ସହ ମିଶି ଆରମ୍ଭ କଲେ ସେଠା ଚାଷ । ଯାହାକି ଧୀରେ ଧୀରେ କରି ବୃକ୍ଷ ପାଇଥିଲା । ନିଜ ଅଞ୍ଚଳ ବନ୍ଧ୍ୟତାତ ଅନନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ବିକ୍ରି କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ସେମାନେ । ଯାହାଦ୍ୱାରା ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାରେ କିଛିମାତ୍ରରେ ସୁଧାର ଆସିଥିଲା । ମନାଲିଠାରୁ ମାତ୍ର ୯ କିଲୋମିଟର ଦୂରରେ ଥିବା ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମକୁ ଭ୍ରମଣ ରୁତ୍ରେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ଭିତ ଲାଗିଥାଏ । ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ବର୍ଷିତ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶ ଓ ତାଙ୍କ ବାପା ନିଜ ଗ୍ରାମରେ ଏକ ପାଞ୍ଚ ରୁମ ବିଶିଷ୍ଟ ଯାତ୍ରା ନିବାସ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏହାର ପ୍ରାୟ ୬୦ ବର୍ଷ ପରେ ତାଙ୍କର ଏହି ଯାତ୍ରା ନିବାସ ସର୍ଥକ ରିସୋର୍ଟରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା । ୫ଟି

ଆରମ୍ଭ କଲେ ଏୟାର ହିମାଳୟ ନାମରେ କମ୍ପାନୀ । ନିଜ ସଞ୍ଚିତ ଅର୍ଥ ଓ ବନ୍ଧ୍ୟାକୁ ରଖି ନିଜ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ ଏହି ପ୍ରଥମ ଉଦ୍ଭୋଧ ବିମାନ ଚଳାଚଳ କମ୍ପାନୀ । ୨୦୧୪ ଅପ୍ରେଲରେ ଅନନ୍ୟ ଏକ କମ୍ପାନୀ ଠାରୁ ୯ଟି ସିଟ ଥିବା ଏକ ବିମାନ ଭଡାରେ ଆଣି ଚଣ୍ଡିଗଡ଼ ଠାରୁ କୁଳ୍ମ ରୁତ୍ରେ ଚଳାଇଥିଲେ । ପର୍ଯ୍ୟଟନକ ଭିତକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବିମାନକୁ ଦିନରେ ଦୁଇରୁ ତିନି ଥର ଚଳାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ୨୦୧୫ ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶଙ୍କ ପାଇଁ ଖରାପ ସମୟ ଆଣିଥିଲା । କମ୍ପାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସମୟର ଜଣେ ସହଯୋଗୀ ହାତ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିବାରୁ ଏକାକୀ ବୃକ୍ଷଙ୍କୁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ଆର୍ଥିକ ସଙ୍କଟ ଯୋଗୁଁ ବନ୍ଧ୍ୟାବସାୟରେ ମାନ୍ୟତା ଆସିଥିଲା । ତଥାପି ମଧ୍ୟ ବୃକ୍ଷ ହାର ମାନିନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ନିଷ୍ଠା ଆଜି ବି ଏୟାର ହିମାଳୟକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଦେଇନାହିଁ । ବୃକ୍ଷପ୍ରକାଶଙ୍କ କହିବାନୁଯାୟୀ, ରାକ୍ଷା କଠିନ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଗୋ ସ୍ୱପ୍ନ ପୂରଣ କରିବାରୁ ବିରୁଦ୍ଧତା ହେବି ନାହିଁ ।

ବିହାରରେ ହେବ ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମନ୍ଦିର

ପାଟନା ଖୁବଶୀଘ୍ର ବିହାରରେ ତିଆରି ହେବାକୁ ଯାଉଛି ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ମନ୍ଦିର । ଏଥିପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ତୁରାନ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିଛି । ପୂର୍ବରୁ ଏହି ମନ୍ଦିର ତିଆରି ପାଇଁ ତାରିଖ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ କାମୋଡ଼ିଆ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧ କାରଣରୁ ମନ୍ଦିରର ତାହାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଛି । ପାଟନାସ୍ଥିତ ମହାବୀର ମନ୍ଦିର ଗ୍ରନ୍ଥର କିଶୋର କୁଶାଳ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆମେ ଏଠାରେ ଏକ ବିରାଟ ରାମାୟଣ ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛୁ । ତେବେ କାମୋଡ଼ିଆ ସରକାର ଅଭିଯୋଗ ଆଣିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ମନ୍ଦିରର ତାହା ତାଙ୍କ ଦେଶରେ ଥିବା ଅଙ୍ଗକୋର ବାଟ ମନ୍ଦିରର ତାହା ସହ ବିଶୁଦ୍ଧି । ସେଥିପାଇଁ ଆମେ ଏବେ ମନ୍ଦିରର ତାହାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିସାରିଛୁ । ଆସନ୍ତା ହୋଇ ପର୍ବ ପରେ ମନ୍ଦିର

ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ପ୍ରସ୍ତାବିତ ମନ୍ଦିରଟି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତମ୍ପାରଣ୍ୟ ଜିଲାର କେସରିଆ ନିକଟ ଜାନକି ନଗରର ୧୬୫୫୧୩ର ସ୍ଥାନରେ ତିଆରି ହେବ । ଏଥିପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ରାମାୟଣ ମନ୍ଦିର, ଶିବ ମନ୍ଦିର ଏବଂ ମହାବୀର ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ବେଳେ ଏକାକୀରେ ୨୦୦କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯିବ । ମନ୍ଦିରର ମୁଖ୍ୟ ଧାତୁ କରାଯିବ ହେଉଛି ଏହାର ୪୦୫୫୫୫ ଡିଗ୍ରୀର ଅକ୍ଷକୁଳିୟ ନିର୍ମାଣ । ଏହା କାମୋଡ଼ିଆର ମନ୍ଦିରର ମିନିଠାରୁ ୨୧୫୫୫୫ ଅଧିକ ଉଚ୍ଚ ହେବ । ଏଥିସହ ମନ୍ଦିର ପରିସରରେ ୪୫୫୫୫ ଡିଗ୍ରୀର ଏକ ଶିବ ଲିଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବାର ଯୋଜନା ରହିଛି । ଯାହା ବିଶ୍ୱର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଶିବ ଲିଙ୍ଗ ହେବ ।

ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟରେ ଦିଆଯାଉଥିଲା କୁକୁର ମାଂସ

ହାଇଦ୍ରାବାଦ ଖାସି ମାଂସ ନାମରେ କୁକୁର ମାଂସ ବିକ୍ରି କରୁଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ଏକ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟ ଉପରେ ନିକଟରେ ଗ୍ରେଡ଼ର ହାଇଦ୍ରାବାଦ ମୁଖ୍ୟନିର୍ଦ୍ଦେଶକ କର୍ପୋରେସନର ଅଧିକାରୀମାନେ ତତୀଭ କରିଥିଲେ । ଏହି ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟର ମାଂସକୁ ଜବତ କରାଯାଇ ପରୀକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ପୂର୍ବରୁ ଏଠାରେ କୁକୁର ମାଂସ ବିକ୍ରି ହେଉଥିବା ଅଭିଯୋଗ

ଆସିଥିଲା ବେଳେ ସୋସିଆଲ ମିଡ଼ିଆରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଫଟୋ ଭାଇରାଲ ହୋଇଛି । ପୂର୍ବରୁ ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ ପକ୍ଷରୁ ଏହି ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟକୁ ନୋଟିସ ପଠାଯାଇଥିଲା ବେଳେ ଏହାର ମାଲିକ ଜରଫାନ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଆମେ କେବେ ବି କୁକୁର ମାଂସ ବିକ୍ରି କରିନାହିଁ । ଆମ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟର ଭାବମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଖରାପ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ବିରୋଧ ଏଭଳି ଚକ୍ରାନ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଦୂଷଣ ବିହୀନ କାର୍

ଗାଡ଼ିମଟରର ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦୂଷଣ ବଢ଼ାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଫଟୋ ଦେଖି ଆପଣ ଅନୁମାନ କରାଯାଉଥିବେ କାର୍ ନିର୍ମାଣମାନେ ପ୍ରଦୂଷଣ ରୋକିବା ପାଇଁ ଅନେକ ପରିଶ୍ରମ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା ସ୍ୱାର୍ଟ ଫୋରଟ୍ କାର୍ । ଏଥିରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମିଟର ଶ୍ରେତରେ ଘାସ ଜମା ହୋଇଛି । ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ସତ୍ତ୍ୱତିକା ଘାସ ନୁହେଁ ଏହା ସିଡ଼ିଘା ଘାସ । କାର୍ ନିର୍ମାଣମାନେ ସେହି ସିଡ଼ିଘା ଘାସର ବ୍ୟବହାର କରିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାର୍ଟ ଫୋରଟ୍ କାର୍ ମୁକ୍ତ ଲ୍ୟାନ୍ଦର ଗ୍ରାନ୍ ସ୍ଥିତ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ମୁକ୍ତଲକ୍ଷ କହିବା ଅନୁସାରେ ରାସ୍ତାରେ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଧରଣର କାର୍ ଖଲିବ, ପ୍ରଦୂଷଣ କମ୍ ହେବ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଟକରଣର ପରିସ୍ଥିତି ସୁଧୁରିବ । ଏହି କାର୍କୁ ପ୍ରଥମେ କର୍ମାନାଠାରେ ସୁଗର୍ଗରେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ମାସରେ ସତ୍ତ୍ୱ ଉପରକୁ ଆଣାଯିବ । କମ୍ପାନୀର କହିବାନୁସାରେ ଏହି କାର୍ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୬୦କିଲୋଗ୍ରାମ କାର୍ବନ ଡାଇଅକ୍ସାଇଡ୍ ଗ୍ୟାସ୍ କମ୍ କରିଥାଏ । ଯାହା ଗୋଟିଏ ଗଠ ସେହି ସମୟରେ ୨.୬୦କାର୍ବନକୁ ସଫା କରିଥାଏ । ଏମିତି ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସେକ୍ସିଭର ଇଞ୍ଜିନିୟର ମାନେ ଏବେ ଗ୍ରାନ୍ ସଲ୍ୟୁସନକୁ ନେଇ ଅଧିକ କାଗ୍ରତ ଅଛନ୍ତି । ଆମେରିକୀୟ କମ୍ପାନୀ ଫୋର୍ଟ ଗିଲି ସହିତ ମିଶି ଏହି ଦିଗରେ କାମ କରୁଛି ।

ଓଡ଼ିଆ ଜାତିର ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର

ହିନ୍ଦି ଶାସନ ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆଭାଷୀ ଦେଶୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ଏକ ରାଜ୍ୟ। ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଅଧୀନରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଦେଶୀୟ ରାଜା ଖଣ୍ଡପଡ଼ାର ଶାସନ କରୁଥିଲେ। ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁ ସିଂହ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତି ଖଣ୍ଡପଡ଼ା ରାଜାଙ୍କର ରକ୍ତ ସମ୍ପର୍କୀୟ। ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁ ଧରାକୋଟ ରାଜାଙ୍କ ଝିଆରୀ ବିଷ୍ଣୁମାଳାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ। ଏହି ଦମ୍ପତିଙ୍କଠାରୁ ୧୮୩୫ (ଶକାବ୍ଦ ୧୭୫୭) ମସିହା ପୌଷମାସ କୃଷ୍ଣ ପକ୍ଷ ଅଷ୍ଟମୀ ରବିବାର ଦିନ ୨୯ ଦିନରେ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସିଂହ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲେ। ଜନ୍ମ ସମୟରେ ଲଗ୍ନାଧିପତି ଶନି ଉଚ୍ଚ ରାଶିରେ ଭାଗ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହିଛି। ବୃହସ୍ପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଏକାଦଶସ୍କୁ ରୁଧି ଏବଂ ଲଗ୍ନକୁ ରହୁଥିବାରୁ ଗୃହ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଯୋଗ୍ୟ ଓ ଦଶମ ଭାବ୍ୟାଧିପତି ମଙ୍ଗଳ ସହ ସପ୍ତମାଧିପତି ରବିସ୍ଥଳ। ଶୁକ୍ର ଯୋଗକାରକ ଓ ରାହୁ, କେତୁ ଚତୁର୍ଥ, ଦଶମରେ ଭଜ ଅଛନ୍ତି।

ଏହି ଗ୍ରହସ୍ଥିତି ଯୋଗୁ ଶଙ୍ଖ ଯୋଗ, ଗଜକେଶରୀ ଯୋଗ, ରାଜଯୋଗ ଓ ବିପରୀତ ରାଜଯୋଗ ହେଉଛି। ତେଣୁ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ, ପଣ୍ଡିତ, ମେଧାବୀ, ଧାର୍ମିକ, ବୁଦ୍ଧିମାନ, ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍, ଗ୍ରନ୍ଥକର୍ତ୍ତା, ନୀତିବାନ, ସଦାଚାରୀ ଓ ଏକନିଷ୍ଠ, ଭଦ୍ର ପୁରୁଷ ଥିଲେ। ଶକ୍ଷାଧିପତି ଚନ୍ଦ୍ର ଅକ୍ଷମରେ, ରାହୁଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି, ଶନି ଓ ଶୁକ୍ରଙ୍କ ଷଷ୍ଠ ସ୍ଥାନକୁ ଦୃଷ୍ଟି। ତେଣୁ ସେ ସଦାଚାରୀ, ଭ୍ରମଣ, ଏବଂ ଅକ୍ଷମ ଚନ୍ଦ୍ର ଯୋଗୁ ନିଧନକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ।

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ୟାମବନ୍ଧୁଙ୍କ କେତୋଟି ସନ୍ତାନ ମରିଯାଇଥିବାରୁ ଲୋକଚାର ଅନୁସାରେ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କୁ ପଠାଣି ବୋଲି ତାଙ୍କ ନାମ ଦିଆଯାଇଥିଲା। ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କର ବାଲ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ପାଞ୍ଚବର୍ଷରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା। ସାତ ବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଅକ୍ଷର ଶିକ୍ଷା, ପଣ୍ଡିତୀଆ ଓ ଅମରକୋଷ ଅଧିଧ୍ୟାନ ଅଧ୍ୟୟନ ଶେଷ କରିସାରିଥିଲେ।

ପଞ୍ଚମ ବର୍ଷ ବୟସ ବେଳକୁ ସେ ରଘୁବଂଶ, କୁମାର ସମ୍ଭବ, କିରୀତାର୍ଜୁନୀୟ, ମେଘଦୂତ, ହଂସଦୂତ, ମାନ୍ଦବୀୟ, ଦୈତ୍ୟ କାବ୍ୟ, କୁମାର ବ୍ୟାକରଣ ଓ ଶିଶୁପାଳବଧ କାବ୍ୟ ପଢ଼ି ଶେଷ କରିଥିଲେ। ତୁଳସୀ ଦୁଇପଦରୁ ବାସିଲାପରି ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଭା ଛୋଟବେଳରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା। ଶୂନ୍ୟ ଆକାଶ, ମେଘମାଳ, ପଦନର ଗତି ଓ ଉତ୍ତୁଥିବା ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ବହୁତ ଖୁସି ହେଉଥିଲେ। ଦିନରେ ଓ ରାତ୍ରରେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହୁଥିଲେ।

ସେ ଛାତ୍ର ମାଧି ନିଶ୍ଚାସ ସଂଖ୍ୟାଦ୍ୱାରା ସମୟ ନିରୂପଣ କରୁଥିଲେ। ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ବୟସରେ ସେ ଦିନବେଳା ଶୁଦ୍ଧ ନକ୍ଷତ୍ରକୁ ଦେଖିପାରୁଥିଲେ। ସେ ପିତାଙ୍କଠାରୁ ଫଳିତ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶିକ୍ଷାକରି ଶ୍ରୀମଦଭାଗବତ, ଅନର୍ଯ୍ୟରାବତ, ଶକୁନ୍ତଳା, ଉତ୍ତର ଗୀତାଚରିତ, ଗୀତଗୋବିନ୍ଦ, ସୂର୍ଯ୍ୟଗଡ଼କ ଆଦି ବହୁଗ୍ରନ୍ଥ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ। ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମନୁସଂହିତା, ପରାଶର ସଂହିତା, ଯାଜ୍ଞବଲକ୍ୟଙ୍କ କୃତି, ଗଦାଧର ପଞ୍ଚତି ଓ ରଘୁନନ୍ଦନ ସ୍ତୁତି ପ୍ରଭୃତି ବହୁ ସ୍ତୁତିଶାସ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ। ସେହିପରି ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ବୈଦେହୀଶ ବିଳାସ, ଲାବଣ୍ୟବତୀ, କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସୁନ୍ଦରୀ, ଚମ୍ପୂ ଓ ବିଦଗ୍ଧା ଚିତାମଣି ପ୍ରଭୃତି ପାଠ କରିଥିଲେ।

ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ୨୨ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଅନୁଗୁଳ ରାଜବଂଶୀୟ ସାତା ଦେବୀଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କର ପାଞ୍ଚଗୋଟି ପୁତ୍ର ଓ ଛଅଗୋଟି କନ୍ୟା ଜାତ ହୋଇଥିଲା। ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ନକ୍ଷତ୍ର ପରିଚୟ, ଶ୍ରୀପତି ଜାତକ, ଶ୍ରୀନିବାସ ଦାସିକା, ସର୍ବାର୍ଥ ଚିତାମଣି, ଜ୍ୟୋତିଷ ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ, କଳାଦାସକ କୃତ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦ୍ୟାଭରଣ, ଲଘୁଜାତକ, ଜ୍ୟୋତିଷାର୍ଥକ ଓ ବୃହତ ପାରାଶରୀ ଅଧ୍ୟୟନ କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଅଧ୍ୟବସାୟ, ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଓ ଅବିଶ୍ରାନ୍ତ ଗବେଷଣାଫଳରେ ଦୂରଦୂରାନ୍ତର ଜ୍ୟୋତିଷ ମଣ୍ଡଳର ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ର ସ୍ଥିତି ଓ ଚଳନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଭାବେ ଗଣନା କରିଥିଲେ। ଉନ୍ନତ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ବିନା ଇଶ୍ୱର ଦତ୍ତ ପ୍ରତିଭା ବଳରେ ସାମାନ୍ୟ ଦୁଇଟି ବାଉଁଶ ନଳ ସାହାଯ୍ୟରେ ସୌରମଣ୍ଡଳକୁ ମାଧି ପାରିଥିଲେ। ଖଣ୍ଡିଏ କାଠି ସାହାଯ୍ୟରେ ଗଛର ଉଚ୍ଚତା ମାଧି ଦେଖିପାରୁଥିଲେ। ତାଙ୍କ ଅଗଣାଠାରୁ ପୂରା ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରର ଦୂରତା ୧,୫୧,୨୦୦ ପାହୁଣ୍ଡ ଗଣନା କରିଥିଲେ। ତାଙ୍କର ମାନସର ଦ୍ୱାରା ପାହାଚ, ପର୍ବତ ଓ ଗଛର ଦୂରତା ମାଧି ପାରୁଥିଲେ। ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଯେଉଁ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ର ଭାବନ କରିଥିଲେ ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ 'ଶକ୍ତି' ଖ-ଗୋଲ' ଓ 'ଉଲ୍ଲସିତକ'।

ମାତ୍ର ତେଜଶି ବର୍ଷ ବୟସରେ ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ପଞ୍ଚମ ପଞ୍ଚମ ଶିକ୍ଷା ଓ ଖ୍ୟାନ ରାଶିକୁ ୧୮୫୮ ମସିହାରେ ଏକ ଗ୍ରନ୍ଥାକାରରେ କେଶୁକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ଓ ୧୮୬୯ ମସିହାରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା। ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ନାମ ଦେଇଥିଲେ 'ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ' ଯାହା ଆଧୁନିକ ଜ୍ୟୋତିଷ ଶାସ୍ତ୍ରର ମହାର୍ଯ୍ୟ।

'ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ' ଖାଲି ଭାରତ ନୁହେଁ ଇଂଲଣ୍ଡ, ଆମେରିକା, ଜର୍ମାନୀ ଦେଶରେ ଆଦର ଲାଭ କଲା। ଭେଜେନ୍ଦ୍ରୀର ଅଧ୍ୟାପକ ଯୋଗେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ରାଏ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରଙ୍କୁ ତକାଇଲେ 'ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ'ର ତର୍ଜମା କଲେ ଓ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥର ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଜଣାଇଲେ। ଏଥି ପାଇଁ କୃତ୍ତିଗ ସରକାର ପଠାଣି ସାମନ୍ତଙ୍କୁ 'ମହାନହୋପାଧ୍ୟାୟ' ଉପାଧିରେ ଭୂଷିତ କରିଥିଲେ ଓ ପରେ ମାସିକ ପତ୍ରା ଟଙ୍କା ସାରରେ ପେନ୍ସନ ମଧ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ। ଗଜପତି ରାଜା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ 'ହରିଚନ୍ଦନ ମହାପାତ୍ର' ଉପାଧି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ତେଣୁ ତାଙ୍କ ନାମ ହେଲା 'ମହାନହୋପାଧ୍ୟାୟ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସିଂହ ହରିଚନ୍ଦନ ମହାପାତ୍ର ସାମନ୍ତ'। ୧୯୦୪ ମସିହା ଜୁନ୍ ୧୧ ତାରିଖ କେମ୍ବରୀୟ କୃଷ୍ଣ ଦ୍ୱାଦଶ ଶନିବାର ଦିନ ସେ ସ୍ୱର୍ଗାରୋହଣ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ 'ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦର୍ପଣ' ତାଙ୍କୁ ଚିରକାଳ ଅମର କରି ରଖିବ। ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ସେହି ମହାନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପବିତ୍ର ସ୍ମୃତିକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ 'ପଠାଣି ସାମନ୍ତ ପୁନଃନିର୍ଦ୍ଧାରଣ' ଓ ପୁରୀରେ 'ସାମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି।

ଅକ୍ଷୟ କୁମାର ରାଉତ, ସାହାଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା, ମୋ: ୯୯୩୭୭୧୫୧୫୭୫

'ଦେହର ଦୁଃଖ' ପୁସ୍ତକ ଉନ୍ମୋଚିତ

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଏନ): ଗତ ୧୦ ତାରିଖ ଦିନ ବୁକ୍ ମନ୍ଦିରଠାରେ ପୂର୍ବାରୁ ୧୧ ଘଟିକା ସମୟରେ ଶ୍ରୀରୋଜ ସାହୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ 'ଦେହର ଦୁଃଖ' ଏକ ଆଧୁନିକ ପୁସ୍ତକ ଉନ୍ମୋଚିତ ହୋଇଯାଇଛି। ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ଲେଖକ ଦେହ ଓ ଦେହ ଏହି ଦୁଇଟି ବିଷୟରେ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ବୁଝାଇ ଦେଇଛନ୍ତି। ଦେହ ହେଉଛି ଏ ଶରୀର ଏବଂ ଦେହ ହେଉଛି ଆତ୍ମା।

ଦେହ ବିଶ୍ୱାମ ଗର୍ଭେ, ରାତ୍ରିରେ ଶୋଇପଡ଼େ କିନ୍ତୁ ଦେହୀ ତାହା ତା'ର ବିଶ୍ୱାମ ନାହିଁ। ସବୁବେଳେ ଗତ ସଂଚାଳନ, ନିଶ୍ଚାସ, ପ୍ରଶ୍ନ ଏବଂ ହୃତପିଣ୍ଡ କର୍ମଚଞ୍ଚଳ ଥାଏ। ଏମାନେ କେବେ ବିଶ୍ୱାମ ନିଅନ୍ତି ନାହିଁ। ବିଶ୍ୱନିୟତା ବା ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ଦେହ ତା ଆତ୍ମାକୁ ସର୍ବଦା ଚଳାଇଥାଆନ୍ତି। ଆତ୍ମା ଯେଉଁ ଏ ଦେହର ହାତକୁ ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆସିଥାଏ, ସେହି ଅନୁସାରେ ପୁଁ କିଛି ଲେଖିପଢ଼ାଏ। ଆଗରୁ ବିଜ୍ଞାନ ସମୟରୁ କିଛି ପୁସ୍ତକ ଲେଖିଥିଲେ। ବିଜ୍ଞାନ ବିଜ୍ଞାନ, ବିଜ୍ଞାନ ବିଗତ ଭଳି କିଛି ପୁସ୍ତକରେ ମୋ ଲେଖା ବାହାରୁଥିଲା। ଏବେ କିନ୍ତୁ ଗତି କରତା, ଭାଗବତ ଗୀତା, ଜଗନ୍ନାଥ ଆତ୍ମପୂଜା ଭଳି

ଅନେକ ଲେଖା ବିଶ୍ୱନିୟତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ମୁଁ ଲେଖିପାରିଲି। ମୁଁ କିଛି ଜଣିନାହିଁ, ମୁଁ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର। ଯାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆସୁଛି, ସେହି ଅନୁସାରେ ମୋ ହାତ ତାଲୁକି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ପୁସ୍ତକର ଲେଖକ ସରୋଜ କୁମାର ସାହୁ। ପିମ୍ପୁରିଠାରୁ ହାତୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତଙ୍କର ଦେହ ଅଛି। କିନ୍ତୁ, ଆତ୍ମା ମଧ୍ୟମରେ ନିଜର ମନର କଥା ନିଜର ରାଷ୍ଟ୍ରକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉଛି। ଦେହ ଯେଉଁ ଯାହା ନ ହୋଇପାରେ, ଆତ୍ମା ଯେଉଁ ସବୁ କିଛି ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଲେଖକ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି। ସେହି ଆତ୍ମାର ଆଶୀର୍ବାଦ ରହିଲେ ମୁଁ ଆଗକୁ ଆହୁରି କିଛି ଲେଖିବି ବୋଲି ଶ୍ରୀ ସାହୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି।

ଓଡ଼ିଶାର ରାଜନୀତି ଓ ତାଙ୍କର ଦାମୋଦର ରାଉତ

ରାଜନୀତିରେ ଆସିଛି ଏବେ ନୂଆ ପରିବର୍ତ୍ତନ। ତା' ସହିତ ତାଙ୍କ ଦେଇ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ। ମାତ୍ର ଯେଉଁ କେତେଜଣ ଜନନେତା ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ସମାଲୋଚନାକୁ ଖାତିର ନକରି ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତାକୁ ବକାୟ ରଖୁଛନ୍ତି, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ହେଉଛନ୍ତି ପ୍ରବାଣ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ ତଥା ପୂର୍ବତନ ମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କର ଦାମୋଦର ରାଉତ। ଏହି ନିଆରା ଜନନେତା ଅବିଭକ୍ତ କଟକ ଜିଲ୍ଲା ସମ୍ପ୍ରତି ଜଗତସିଂହପୁର ଜିଲ୍ଲାର ଏରସମା ଭଦ୍ର ଉତ୍ତର ମଲ୍ଲୀପୁର ଗ୍ରାମରେ ୧୯୪୧ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୧୪ ତାରିଖରେ ପିତା କପିଳ

ଚରଣ ରାଉତଙ୍କ ଔରସରୁ ମାତା ଗନ୍ଧାଦେବୀଙ୍କ କୋଳମଣ୍ଡନ କରିଥିଲେ। ଆଜି ୮୧ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ରାଉତ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ତାଙ୍କର କର୍ମପୁଞ୍ଜର ଓ ଘଟଣାବହୁଳ ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ଆଲୋଚନାଟିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ।

ବହୁମୁଖୀ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ଅଧିକାରୀ ତାଙ୍କର ଦାମୋଦର ରାଉତ। ଏକାଧାରରେ ସେ ଜଣେ ରାଷ୍ଟ୍ରନୀତିଜ୍ଞ, ବାଗ୍ମୀ, ସମ୍ପାଦକ, ସଂସ୍କୃତିପ୍ରେମୀ ମଣିଷ ଓ ସର୍ବୋପରି ସ୍ୱାଭିମାନୀ ଜନନେତା। ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ପ୍ରବାଦପୁରୁଷ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ତାଳବାରେ ସରକାରୀ ଚାକିରି ଛାଡ଼ି ରାଜନୀତିରେ ପାଦ ଆପିଥିଲେ ତାଙ୍କର ଦାମୋଦର ରାଉତ। ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ୧୯୭୭ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ହେବା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଘଟଣା ଥିଲା। ଏହାପରେ ସେ ଆଉ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁନାହାନ୍ତି। ତାଙ୍କୁ କେବଳ ରାଜନୀତିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗାରେ ଦେଖିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ। ତାଙ୍କୁ କଥା ଆଲୋଚନା କଲେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜନୀତି, ସାହିତ୍ୟ ଓ ସଂସ୍କୃତିର ବହୁ ଘଟଣାବହୁଳ ଚିତ୍ର ସ୍ୱଚ୍ଛପରେ ଉଠିପାରେ। ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସ୍ୱକାୟତା, ସାହସ ଓ ନିର୍ଭୀକତା ପରିହୃତ ହୋଇଥାଏ। ଏହାକୁ ସେ ଅକ୍ଷରେ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଛନ୍ତି ପ୍ରତିଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ। ଆଜିର ତାରିଖରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜନୀତିର ଚଳନ୍ତି ଇତିହାସ ସେ। ଅତୀତ ଓ ଭବିଷ୍ୟତ ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ। ପ୍ରବାଦପୁରୁଷ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଏକାନ୍ତ ସହଯୋଗୀ ଥିବା ଏହି ବରିଷ୍ଠ ଜନନେତା ଅନେକ ସମୟରେ ସତ କହି ବିବାଦୀୟ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଅକାତ୍ୟ ସତ କହିବାକୁ କେବେବି ପଛଗୁଣ୍ଡା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ। ନବଜଳେବର ବିଭ୍ରାଟ, ମହାନଦୀ ଜଳ ବିବାଦ ହେଉ ନି ନଗରୀ ଶିଶୁମୁଖ୍ୟ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗ ହେଉ ସବୁଠି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ତୁଟିକୁ ସେ ସମାଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି, ଆଉ ସମାଧାନର ସୂତ୍ର ବି ବଦାଇଦେଇଛନ୍ତି। ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ବିରୋଧୀଙ୍କ ବରାବର କଟାକ୍ଷ, ବାରବାର ସମାଲୋଚନାକୁ ଖାତିର ନକରି ତଥ୍ୟଭିତ୍ତିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ସେ ମାହିର ଅଟନ୍ତି।

ତାଙ୍କର ଦାମୋଦର ରାଉତଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ଜୀବନ ବେଶ୍ ଚଳଚଞ୍ଚଳ। ୧୯୭୭ ମସିହାରୁ ୨୦୧୭ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାୟ ୪୦ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ଧରି ସେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜନୀତିକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଆସିଛନ୍ତି। ୧୯୭୭, ୧୯୮୦, ୧୯୯୦ ଓ ୨୦୦୦, ୨୦୦୪ ମସିହାରେ ଏରସମା ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳରୁ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାକୁ ୫ଥର ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓ ଲୋକସମ୍ପର୍କ, ଶିଶୁ ବିକାଶ, ପ୍ରାଥମିକତା ମନ୍ତ୍ରୀ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକରି ନିଜର ଦକ୍ଷତାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି। ଏଠାରେ ସୂଚନାଯୋଗ୍ୟ ଯେ, ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀ ପୁନର୍ଗଠନ ପରେ ୨୦୦୯ ଓ ୨୦୧୪ ମସିହାରେ ନବଗଠିତ ପାରାଦ୍ୱୀପ ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳରୁ ଲଗାତାର ୨ଥର ବିଧାନସଭାକୁ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କମ୍ୟାଣ୍ଡ, ଅଗ୍ର କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ମଧ୍ୟମ ଉଦ୍ୟୋଗ, କୃଷି, ସମବାୟ, ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ପଶୁସମ୍ପଦ ବିଭାଗ, ଅବକାରୀ ଓ ସମବାୟ ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀ ରହିଥିଲେ। ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଯେଉଁ ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀପଦ ମିଳିଛି, ସେ ବିଭାଗର ଦାୟିତ୍ୱକୁ ସେ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ସମ୍ପାଦନ କରିଛନ୍ତି, ଏହାହିଁ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ବିଶେଷତ୍ୱ। ବିଶେଷକରି ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମନ୍ତ୍ରୀଭାବେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକଳା ଏବେବି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଦାହରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଛି। ସେଥିପାଇଁ ଜାତୀୟସ୍ତରରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ମନ୍ତ୍ରୀଭାବେ ସମ୍ମାନିତ ହେବା ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ଓ ପାରିବାପରିଆର ଆଉ ଏକ ନିହତ ନମୁନା।

୧୯୯୯ ମସିହା ମହାବାତ୍ୟା ଜନଜୀବନରେ ଯେଉଁ କରାଳ ଧ୍ୱଂସକାଳୀ ପୃଷ୍ଠି କରିଥିଲା, ତାହା ଓଡ଼ିଶାବାସୀଙ୍କ ପାଇଁ ଥିଲା ଅଭୂତପୂର୍ବ। ବିଶେଷ କରି ମହାବାତ୍ୟା ଏରସମା ଅଞ୍ଚଳକୁ ହିନ୍ଦିତ କରିଦେଇଥିଲା। ଏହି ମହାବାତ୍ୟା ସମୟରେ ବାତ୍ୟାପୂର୍ବକ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧ୍ୟାନ କରିବା ଓ ଜାଳିବାର ରାହା ଦେବାରେ ତାଙ୍କର ରାଉତଙ୍କ ଭୂମିକା ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସନୀୟ। ସେତେବେଳେ ସେ ବିଧାୟକ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମାଟିର ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖେ

—**ହିମାଂଶୁଶେଖର ଆରକ୍ଷ୍ୟ**
ଲଥାଙ୍ଗ, ରାହାମା, ଜଗତସିଂହପୁର, ମୋ-୯୯୩୭୭୧୫୧୫୭୫୨

ପଛୁଆବର୍ଗଙ୍କୁ ସଂରକ୍ଷଣ ଦାବି ଓ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଆୟୋଜନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବୈଠକ

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଏନ): ଗତ ୧୦ ତାରିଖ ଦିନ ଭୁବନେଶ୍ୱରସ୍ଥ ଲୋହିଆ ଏକାଡେମୀ ଠାରେ ଓଡ଼ିଶା ପଛୁଆବର୍ଗ ଛାତ୍ର ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ଓବିଏ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଆୟୋଜନ କରାଯିବ ବୋଲି ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବୈଠକ ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଛି। ସାରା ଓଡ଼ିଶାରେ ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ପଛୁଆ ବର୍ଗର ହୋଇଥିବା ବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନିୟୁକ୍ତି ଓ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନାହିଁ। ୧୯୯୦ ମସିହାରେ ମଣ୍ଡଳ କମିଶନ ସୁପାରିଶ କ୍ରମେ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଭି.ପି. ସିଂ ସାରା ଭାରତବର୍ଷରେ ପଛୁଆ ବର୍ଗ ଲୋକଙ୍କୁ ପାଇଁ ୨୭୫ ପ୍ରତିଶତ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି। ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ନିୟମକୁ ଅଦ୍ୟାବଧି ଲାଗୁ କରାଯାଇନାହିଁ। ଫଳରେ ଦିନକୁ ଦିନ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହି ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମାଜିକ ଅବସ୍ଥା ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଉଛି। ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟ ଜନସଂଖ୍ୟା ୪୦ ପ୍ରତିଶତ ଦଳିତ, ଆଦିବାସୀ ବର୍ଗର ହୋଇଥିବା ବେଳେ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ୬ ପ୍ରତିଶତ ଲୋକ ରହିଛନ୍ତି। ସେଥିରୁ ବର୍ଗ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷଣ ସୁବିଧା ଥିବା ବେଳେ ସର୍ବାଧିକ ୫୪ ପ୍ରତିଶତ ବାସ କରୁଥିବା ପଛୁଆ ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ। ଫଳରେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷା ଓ ନିୟୁକ୍ତି ଉଚ୍ଚ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଛରେ ପଡ଼ିଯାଉଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟରେ ପଛୁଆ ବର୍ଗ ସଂରକ୍ଷଣ ଦୂରତ ଲାଗୁ କରାଯିବ ଦାବିରେ ଆଗାମୀ ଦିନରେ ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ସାରା ରାଜ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ଆୟୋଜନ କରାଯିବ। ସହ ଜାତୀୟସ୍ତରରେ ଏହି ସମସ୍ୟାକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଛି।

ଆଦିତ୍ୟ ଆଲୁମିନା କାରଖାନା ହେବାପାଇଁ ବଡ଼ କସରତ ଆରମ୍ଭ

ଭୁବନେଶ୍ୱର (ପିଏନ): କଂସାରାଗୁଡ଼ାଠାରେ ଆଦିତ୍ୟ ଆଲୁମିନା କାରଖାନା ନେଇଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକର ମାଲିକମାନେ ରାଜଧାନୀରେ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ବଡ଼କସରତ କସରତ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଛନ୍ତି। ଦୀର୍ଘ ୧୭ ବର୍ଷ ହେଲା କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର କଂସାରାଗୁଡ଼ାଠାରେ ଆଦିତ୍ୟ ଆଲୁମିନା ଶିଳ୍ପ ହେବାପାଇଁ କାରଖାନା ତରଫରୁ ଚିକିତ୍ସିତ କଂସାରାଗୁଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ଚାଷଜମିକୁ ସରକ, ନିରାହ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କଠାରୁ ବହୁ କମ ମୂଲ୍ୟରେ ଜମି ନେଇଥିଲା। ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ନିଜ ପିଲାଛୁଆଙ୍କ କର୍ମିଷ୍ଟତା କଥା ଚିନ୍ତା କରି, ଭବିଷ୍ୟତରେ କମ୍ପାନୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ଆଶା ରଖି କମ୍ପାନୀ ପାଇଁ ଜମି ଦେଇଦେଲେ। ହେଲେ ବହୁ ବର୍ଷ ଅତିକ୍ରମ କଲାପରେ ମଧ୍ୟ ସେଠାରେ ଆଦିତ୍ୟ ଆଲୁମିନା ଶିଳ୍ପ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇପାରିନା ନାହିଁ। ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଜମି ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ପୂରଣ ନ ହେବାକୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଜମିରେ ତୁରନ୍ତ କାରଖାନା ହେଉ ନଚେତ୍ ସେହି ଜମିକୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେବେ ବା ଆହାର ବୋଲି ଅତି ବସିଛନ୍ତି। ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ବାରମ୍ବାର ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟା ଓ କମ୍ପାନୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏପରିକି ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ରାଜି, ଧାରଣା, ଆୟୋଜନ ଓ ବିଷୋଧ ପ୍ରସ୍ତାବନକୁ ତେତାବନ୍ଦି ଦେବାପାଇଁ କରିଆସୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସରକାର ତୁମ୍ଭ ରହିବା ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଡ଼ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ସେହି ଯାଗାକୁ କମ୍ପାନୀ ନିଜ ଅଧିନକୁ ନେଇଥିବାରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କର କୌଣସି ଉନ୍ନତି ଏବଂ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ମଧ୍ୟ କୌଣସି ବିକାଶମୂଳକ କାମ ସରକାର ଏବଂ କମ୍ପାନୀ କେହି କରୁନାହାନ୍ତି। ଫଳରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ନାହିଁ ନଥିବା ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଭୋଗୁଛନ୍ତି ବୋଲି କହିଛନ୍ତି ଆଦିତ୍ୟ ଆଲୁମିନା ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କ୍ରିୟାନ୍ୱୟନ କମିଟିର ସଭାପତି ଦୌଳ ଚୌଧୁରୀ। ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଦାବି ଶାନ୍ତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଉ, ନଚେତ୍ ଜମି ଆମକୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯାଉ। ବହୁଥର ସରକାରଙ୍କୁ ସୂଚାଇ କଲେ ମଧ୍ୟ କଂସାରାଗୁଡ଼ା ଜମିହରା, ବାସହରା ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ଆଉ ବେଶିଦିନ ଏ ଦୃଶ୍ୟ କଷ୍ଟ ସହିରେ ନାହିଁ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିବାରୁ କ୍ରିୟାନ୍ୱୟନ କମିଟିର ସଭାପତି ଦୌଳ ଚୌଧୁରୀ।

ମୋ ଓଡ଼ିଶା

ସବୁଜିମାର ଜୀବନ

ଓଡ଼ିଶା ସୀମା ସମସ୍ୟା: ଛତିଶଗଡ଼ ଭୁଲ

ସ୍ୱୀକାର କଲା, ଆସ୍ତି ଓ ପଶିମବଙ୍ଗ କେବେ ?

ପ୍ରକୃତିକ ମା' ସହ ଭୁଲ୍ କରାଯାଇଥାଏ। ମଣିଷ ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି କାବନ, ପ୍ରତିଟି କ୍ଷଣ ସର୍ବପକ୍ଷୀ ପ୍ରକୃତି ସହ କରୁଛି। କଣେ ପ୍ରକୃତିର ଲୋଳରେ ହିଁ ସୁରକ୍ଷିତ କିନ୍ତୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବରେ ପ୍ରକୃତି ଆଜି ଯେଉଁପରି ଭାବରେ ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ ସ୍ଥିତିରେ ଅବସ୍ଥାରେ ଶିକାର ହେଉଛି ତାହା ହିଁ ଆଜି ସମୟ ପାଇଁ ବଡ଼ ଆହ୍ୱାନ। ପ୍ରକୃତିର ସୁରକ୍ଷା ଓ ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲିଛି, ବିଭିନ୍ନ ଆନ୍ଦୋଳନ ବି ନୂଆ ନୂଆ ସ୍ତୋତ୍ରାଳୟ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି ତଥାପି ଦେଖାଯାଉଛି ପ୍ରକୃତିର ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ଯେଉଁ ପରିମାଣର ଆବେଗ, ଦାୟିତ୍ୱବୋଧତା ଓ ଭଲପାଇବା ରହିବା କଥା ତାହା ସମ୍ଭବତଃ ଯଥା ହୋଇପାରୁନାହିଁ। ଆଜିର ଅବସ୍ଥାମୁଖ୍ୟ ପ୍ରକୃତିକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅକ୍ଟୋବର ପ୍ରଥମ ସାପ୍ତାହୀକ (ଚଳିତବର୍ଷ ଅକ୍ଟୋବର ୩)କୁ ଖୁଲ୍ଲି ହାବିଚାର୍ ହେବ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରକୃତିକ ବାସ ଦିବସ ଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଉଛି।

୧୯୮୫ ଡିସେମ୍ବରରେ ମିଳିତ ଜାତିସଂଘ ସାଧାରଣ ପରିଷଦର ଏକ ଅଧିବେଶନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା। ସେହି ଅଧିବେଶନରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅକ୍ଟୋବର ପ୍ରଥମ ସାପ୍ତାହୀକକୁ ଖୁଲ୍ଲି ହାବିଚାର୍ ହେବ ଭାବରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା। ୧୯୮୬ରୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଏହି ଦିବସକୁ ପାଳନ କରାଯାଉଛି। ପ୍ରକୃତିର ସବୁଜିମା ପରିବେଶ ଭାରି ମନୋରମ। କିନ୍ତୁ ଆଜିକାଲି ଏହା ଅନେକ କାରଣରେ ସ୍ୱପ୍ନ ପାଲଟି ଗଲାଣି। ମଣିଷ ଆଦିମ ଅବସ୍ଥାରେ ବଣ ଜଙ୍ଗଲରେ ରହୁଥିଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଷ କରି ଶିଖିଲା। ସମୟ ସହ ଚାଳି ମିଳାଇ ନିଜ ପାଇଁ ମାନବ ସମାଜ ରହିବାକୁ ଯେଉଁ ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରୁଛି ତାହା ଦୂରା ପ୍ରକୃତି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଛି। ସହରାକରଣ ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଧାର କରି ଚାଲିଛି। ତା' ସହ ଜଳକାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ କଟାଯାଇଛି। ଫଳରେ ଜଙ୍ଗଲ କ୍ଷୟ ହେବା ସହ ଅନେକ ପଶୁପକ୍ଷୀ ବାସସ୍ଥଳୀ ହେଉଛନ୍ତି। ଏଥିପାଇଁ କେତେକ ପ୍ରକାରିର ପଶୁପକ୍ଷୀ ଲୋପ ପାଇଗଲେଣି ତ ଆଉ କେତେକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଦିନକୁ ଦିନ କମି ଚାଲିଛି। ମଣିଷ ସିନା ବନ୍ଧୁ ଯାଉଛି ହେଲେ କଳ୍ପିତ ଜଙ୍ଗଲ ପାଇଁ ସବୁଜିମା ପରିବେଶର କେତେ କ୍ଷତି ହେଉଛି ତାହା ବିଚାରସାଧ୍ୟ। କଳକାରଖାନା ଚାଲିବା ଦ୍ୱାରା ପରିବେଶ ପ୍ରଦୂଷିତ ହେଉଛି। ତେଣୁ ପରିବେଶକୁ କିପରି ପ୍ରଦୂଷଣମୁକ୍ତ ରଖାଯିବ ଏବଂ ତା' ସହ ପ୍ରକୃତିର ସେହି ସବୁଜ ବନୟ କିପରି ପ୍ରଭାବିତ ହେବନାହିଁ ସେ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରିବାର ସମୟ ଆସିଛି। ଏହି ଦିବସ ପାଳନ ଅବସରରେ ପ୍ରକୃତିକ ବାସ କିପରି ସୁରକ୍ଷିତ ରହିବ ସେ ସେଇ କନସେଟେସନ୍‌ର ସୂଚକ କରାଯାଇଥାଏ। ଯଦି ଏହା ପ୍ରତି ନଜର ଦିଆ ନଯାଏ ତେବେ ସମୟ ଆସିବ ପ୍ରକୃତିର ଏହି ସବୁଜିମା ବନୟ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଲୋପ ପାଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଇ ନପାରେ। ବର୍ତ୍ତମାନ ମଣିଷ ସାମଗ୍ରିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶର ଗତିରେ ଚାଲୁଛି ତାହା ନିଶ୍ଚିତ ତାହାର ଦାୟିତ୍ୱବୋଧତା କିନ୍ତୁ ଏହା ସହ ପ୍ରକୃତିର ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଏହାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଆମମାନଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ଯାହା ରହିଛି ତାହା ଏହି ଦିବସ ଠାରୁ ବାସ୍ତବରେ ପରିଣତ ହୋଇ କିଛିଟା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରିଲେ ଏହି ଦିବସର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିବ।

ଗୋପୀନାଥ ଦାଶ, ବରଦା, ବାଲିଚନ୍ଦ୍ରପୁର, ଯାଜପୁର, ଦୂରଭାଷ : ୮୮୯୫୨୯୧୨୭

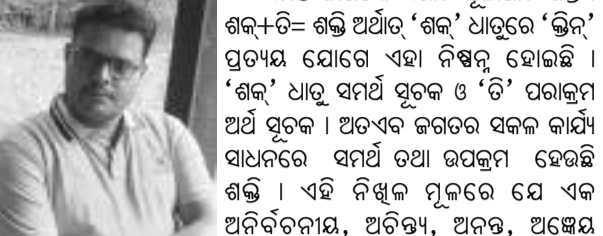
ବଲାଶି ଖଣି ସମ୍ପନ୍ନରେ ନାଏବ ସରପଂଚକ ନେତୃତ୍ୱରେ ଚାଲିଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ନୂଆ ମୋଡ଼

ବାଲାଶି, (ପି.ଏନ): ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟତ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଚଳାଉଥିବା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ପ୍ରାଧିକାରଣ (ପୋକ) ଅଧିକାରୀ ବଲାଶି ଖଣି ପ୍ରାଧିକାରଣ ସମ୍ପନ୍ନରେ ବିଭିନ୍ନ ଦାବି ନେଇ ବାଲାଶି ଖଣି ପ୍ରାଧିକାରଣ ସଂଗଠନର ନାଏବ ସରପଂଚ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚାନ୍ଦିଆଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଗତ ସାପ୍ତାହୀକ ଠାରୁ ଚାଲିଥିବା ଅନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ କାଳ ଆନ୍ଦୋଳନ ନୂତନ ମୋଡ଼ ନେଇଛି। ଶୁକ୍ରବାର ବଲାଶି ସରପଂଚ ମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ, ବାଲାଶି ଖଣି ସରପଂଚକ ପ୍ରତିନିଧି ଅମିତ ଖୁଣ୍ଟିଆ, ଏ ଆଇ ଟି ୟୁ ସି ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ବଲାଶି ଶାଖାର ସାଧାରଣ ସମାବଦକ ଅରବିନ୍ଦ ସାହି, ଏଚ ଏମ ଏସ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ବଲାଶି ଶାଖାର ସାଧାରଣ ସମାବଦକ ହେମନ୍ତ ଖଣ୍ଡୁଆ ଶତାଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ନିଜ ନିଜ ସମର୍ଥକ ସହ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ଥଳରେ ପହଂଚିବା ପରେ ନାଏବ ସରପଂଚ ଗୋଷ୍ଠୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ଥଳକୁ ଛତ୍ରଭଙ୍ଗ ଦେଇଥିବା ଦେଖାଦେଇଛି। ଦୁଇ

ପଂଚାୟତର ସରପଂଚ ଓ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନର ନେତାମାନଙ୍କ ସମର୍ଥକ ମାନେ ଆନ୍ଦୋଳନ ସ୍ଥଳକୁ କରି ରହିଥିବା ବେଳେ ଉଭୟ ପଂଚାୟତର ସରପଂଚ ଓ ଉଭୟ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ର ନେତା ବଲାଶି ଖଣି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଓ ବାହାରକୁ ଆସି ନାଏବ ସରପଂଚଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ ଅସଙ୍ଗତ ଓ ଅସାଧ୍ୟାତ୍ମକ ବୋଲି ଗଣ ମଧ୍ୟମକୁ କହିଥିଲେ। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ନାଏବ ସରପଂଚକ ନେତୃତ୍ୱରେ ହେଉଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ନେତୃତ୍ୱକ୍ଷେତ୍ର ପକ୍ଷରୁ କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ଆନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନିକ ଭାବରେ କୌଣସି ସଦସ୍ୟ ଦେଖାଯିବାବେଳେ ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀ ବିଭିନ୍ନ ଦାବି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏକ ଦାବିପତ୍ର ବଲାଶି ଖଣି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଦେଇ ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହତ ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ସୂଚନା ରହିଛି। ପ୍ରକାଶ ଅଭିଳ ବଲାଶି ଖଣିରେ ବିଭିନ୍ନ ପଦରେ ପ୍ରାୟ ନିୟୁତରେ ବାହାର ରାଜ୍ୟର ଯୁବକଙ୍କୁ ନିୟୁତ ପ୍ରଦାନ ବିରୋଧୀ ସହିତ ଠିକା ନିୟୁତରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ଓ ଦୁଇ ପଂଚାୟତର ସରପଂଚଙ୍କ ପ୍ରତାରିଣ କ୍ରମେ ନିୟୁତ ପ୍ରଦାନରେ ଅର୍ଥ କାରବାର ହେଉଥିବା ଅଭିଯୋଗ ସହ ଗୁରୁତ୍ୱରା ଠାରୁ କ୍ରମେ ଉଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପକ୍ଷ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିର୍ବାଣ ଓ ବଲାଶି ଖଣିର ନିଜସ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ ତି ଏ ବି ବଲାଶି ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ କ୍ଷେତ୍ରର ଅଭାବକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ଖାଲି ପଡ଼ିଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ନିୟୁତ ଦାବିରେ ନାଏବ ସରପଂଚ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଚାନ୍ଦିଆଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ପ୍ରାଧିକାରଣ ଶତାଧିକ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବଲାଶି ଖଣି ପ୍ରାଧିକାରଣ ସଂଗଠନର ନେତୃତ୍ୱରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ରେ ବସିଥିଲେ।

ଶକ୍ତି ରୂପେଣ ସଂସ୍ଥିତା...

“ଯା ଦେବୀ ବର୍ତ୍ତୁତେଷୁ ଶକ୍ତିରୂପେଣ ସଂସ୍ଥିତା ନମସ୍ତସ୍ୟେ, ନମସ୍ତସ୍ୟେ, ନମସ୍ତସ୍ୟେ ନମୋନମଃ”

ସମସ୍ତ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମାଧାନ ମୂଳାଧାର ଶକ୍ତି। ଶକ୍ତି= ଶକ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ‘ଶକ୍’ ଧାତୁରେ ‘କ୍ତି’ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଯୋଗେ ଏହା ନିଷ୍କୃତ ହୋଇଛି। ‘ଶକ୍’ ଧାତୁ ସର୍ପ ଯୁକ୍ତ ଓ ‘କ୍ତି’ ପରାକ୍ରମ ଅର୍ଥ ଯୁକ୍ତ। ଅତଏବ ଜଗତର ସକଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନରେ ସର୍ପ ଯୁକ୍ତ ଓ ପରାକ୍ରମ ହେଉଛି ଶକ୍ତି। ଏହି ନିଶ୍ଚଳ ମୂଳରେ ଯେ ଏକ ଅନିର୍ବଚନୀୟ, ଅଚିନ୍ତ୍ୟ, ଅନନ୍ତ, ଅକ୍ଷୟ ମହାଶକ୍ତି ବିରାଜିତ; ଏହାକୁ ସ୍ୱପ୍ନାବସ୍ଥାରେ, ସ୍ୱପ୍ନାକାଳରେ ସମସ୍ତେ ମୁକ୍ତ ନିଶ୍ଚଳେ ସ୍ୱୀକାର କରିଆସିଛନ୍ତି। ଏପରିକି ଏହି ଶକ୍ତିକୁ ବିଜ୍ଞାନ ମଧ୍ୟ ଅସ୍ୱୀକାର କରିପାରି ନାହିଁ। ଯେପରି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଶକ୍ତିକୁ ଦେଖି ନପାରିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଲୋକର ପ୍ରକାଶ, ବାୟୁର ସଞ୍ଚନ ପ୍ରକୃତି କ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଶକ୍ତିର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥାନ୍ତୁ। ଠିକ୍ ସେହିପରି ବିଶ୍ୱର ଯାତାୟତ କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତରାଳରେ ମଧ୍ୟ ଏକ ମହାଶକ୍ତି ବିରାଜିତ। କାରଣ ବିଶ୍ୱ ଶକ୍ତିମୟ। ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅଣୁ, ପରମାଣୁ, ଜଳ ଓ ଚେତନରେ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତି ନିହିତ। ସଂସାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁ ଶକ୍ତିର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ। ଏହି ଶକ୍ତିରୂପରେ ଅଗ୍ନି ବିଶ୍ୱଦହନ କରିପାରୁଥିବା ସ୍ତବ୍ଧ, ପଦନ ବିଶ୍ୱବିଲୋଡ଼ନ କରିପାରେ। କାରଣ ଶକ୍ତି ସର୍ବବ୍ୟାପୀ। ଏହି ବିଶାଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ହିଁ ତାଙ୍କର ମୂର୍ତ୍ତି। ତାଙ୍କର ଠାରୁ ହିଁ ସଂସାର ବିସ୍ତାରିତ। ଯେଉଁଦିନ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଥମେ ବିଚିତ୍ର-ବର୍ଣ୍ଣ-ଦୈତ୍ୟବଳେ ବିମୁଗ୍ଧିତ ଏହି ପ୍ରକୃତିର ପରିବର୍ତ୍ତିତ ରୂପ ଅବଲୋକନ କରି ପ୍ରକୃତି ମଧ୍ୟରେ ଶକ୍ତିରୂପକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି; ସେହିଦିନ ଠାରୁ ହିଁ ଶକ୍ତିପୂଜାର ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି। ଏହି ଶକ୍ତି ହିଁ ପ୍ରକୃତିର କ୍ରିୟା ଶକ୍ତି।

ବସ୍ତୁତଃ କହିବାକୁ ଗଲେ ଶିତି, ଅପ, ତେଜ, ମରୁତ ଓ ବ୍ୟୋମ-ଏହି ପଞ୍ଚଭୂତ ହିଁ ହେଉଛି ଆଦିଶକ୍ତିର କାଳାକ୍ଷେତ୍ର। ଏଠାରେ ହୁଏ ଜୀବନର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ ବିଲୟ। ଆତ୍ମା ଯେପରି ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଅବ୍ୟକ୍ତ ମୂଳ ପ୍ରକୃତିର ଅଂଶ ଅଟେ, ଠିକ୍ ସେହିପରି ମୂଳ ଅବ୍ୟକ୍ତ ପ୍ରକୃତି ପରମପିତା ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଆଦିଶକ୍ତି ଅଟନ୍ତି। ଏପରିକି ସମସ୍ତ ବଳ, ସମସ୍ତ ବସ୍ତୁ ଯାହା ଚାନ୍ଦିଆ ଯାତ୍ରାରେ ପରିବୃଷ୍ଟ ହେଉଛି; ତାହା ଶକ୍ତିର ରୂପମାନ ବ୍ୟତିରେକ ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ। ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ଶକ୍ତି ନାନାରୂପଧାରଣୀ, ପ୍ରକାଶକାରଣୀ, ନିତ୍ୟମୁକ୍ତା ତଥା ଆଦିଶକ୍ତି ରୂପେ ପ୍ରକାଶିତ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ କହିଲେ ମହାନ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରାକ୍-ବୈଦିକ କାଳରୁ ହିଁ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଧାରାରୁ ଶାକ୍ତଧର୍ମର ଉଦ୍‌ବେଗ ଓ ବିକାଶ ଘଟିଅଛି। ଶକ୍ତି ଦେବୀଙ୍କ ଉପାସକ ଶାକ୍ତଭାବେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରିବା ସହ; ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସୂଚିତ ଦେବୀ ଉପାସନା ଶାକ୍ତଧର୍ମ ନାମରେ ଅଭିହିତ ହୋଇଅଛି।

ପ୍ରାୟୋଗିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରଚଳନ ଥିଲେ ହେଁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ସାକାର ଉପାସନାର ଭବ୍ୟ ରୂପ ଗ୍ରହଣ କରିଅଛି। ପ୍ରାକ୍-ବୈଦିକ କାଳୀନ ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତାରେ ଧର୍ମାଧିକାରୀ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଓ ଦେବୀମୂର୍ତ୍ତି ଉଭୟର ସମାନ ମିଳିଥିବାରୁ ହୁଏତ ସେ, ବେଦ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ବିକଶିତ ଧାରା ପରିଚିତ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା। ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବୈଦିକ ଆର୍ଯ୍ୟ ସଂସ୍କୃତିକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବା ଅନୁମାନ କରାଯାଏ। ଏପରିକି ବେଦରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ପ୍ରଖ୍ୟାପନ ସକାଶେ ‘ଦେବୀପୁକ୍ତ’, ‘କାଳରାତ୍ରି ପୁକ୍ତ’ ଓ ‘ଶ୍ରୀପୁକ୍ତ’ ପ୍ରଭୃତି ଉପଲବ୍ଧ। ‘ଦେବୀପୁକ୍ତ’କୁ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ମୂଳଭିତ୍ତି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି। ସେହିପରି ଅଥର୍ବ ବେଦରେ ପୃଥିବୀ ଦେବୀ ସୃଷ୍ଟିକାରଣୀ ଶକ୍ତିରୂପରେ ଅଭିହିତ। ଏହି ସୃଷ୍ଟିକାରଣୀ ଶକ୍ତି ହିଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମହାଶକ୍ତି ରୂପେ ପରିଚିତ। ଯଜୁର୍ବେଦୀୟ ବାକସନେୟୀ ସଂହିତାର ପ୍ରଥମରେ ରହିଥିବା ଅଭିଳାଳ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତିରୁ ସଂପର୍କିତ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ। ଏପରିକି ତୈରୀୟୋପନିଷଦରେ ଆଦ୍ୟଶକ୍ତିକୁ ଦୁର୍ଗା ଶବ୍ଦରେ ଆବାହନ କରାଯାଇଛି। କେନ୍ଦୋରା ପରିଷଦରେ ଉମା, ହେମବତୀ ପ୍ରଭୃତି ଦେବୀମାନଙ୍କ ନାମୋଲ୍ଲେଖ ଥିବାବେଳେ ମାୟାକୋପନିଷଦରେ ଅଗ୍ନି ସ୍ୱପ୍ନାକ୍ଷର ରୂପେ ଶକ୍ତିର ସାତୋଟି ରୂପ ପରିଚୟ କରାଯାଇଛି। ଉପନିଷଦୀୟ ଚେତନାରେ ଆଦିଶକ୍ତି ସ୍ୱରୂପରେ ବୈଷ୍ଣବୀ ରୂପରେ ପାଳନ କରନ୍ତି। ରଜଗୁଣରେ ବ୍ରାହ୍ମୀ ରୂପରେ ଜଗତ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଏବଂ ତମ ଗୁଣରେ ମାହେଶ୍ୱରୀ ରୂପରେ ଜଗତକୁ ସଂହାର କରନ୍ତି। ପ୍ରକୃତି ଭେଦରେ ମହାଶକ୍ତିର ବିନ୍ଦୁ ଭିନ୍ନ ନାମ ହେଉଛି ବିଷ୍ଣୁମାୟା, ଯୋଗୀମାୟା ଓ ମହାମାୟା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବତ, କାଳିକା ପୁରାଣ, ଭୃଗୁ ପୁରାଣ, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ମହାଭାରତ, ହରିବଂଶ ଆଦି ପୁରାଣରେ ଶକ୍ତି ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଷ୍ଣୁତ୍ୱ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ବର୍ଣ୍ଣନା ଅନୁଯାୟୀ ଦକ୍ଷ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ଧୂମ ପରେ ସତୀଙ୍କ ମୃତ ଶରୀରର ଦୋହାବଶେଷ ପଡ଼ିତ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନକୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶକ୍ତିପୀଠର ମାନ୍ୟତା ଲାଭ କଲା। ଏହି ପବିତ୍ର ପୀଠ ସମୂହରେ ଦେବୀ ମୂର୍ତ୍ତିମାନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନାର ଏକ ଗୌରବମୟ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ପୁରାଣ ପରମ୍ପରାର ଶେଷାକ୍ଷରେ ତାହିକ ବିଚାରବୋଧରେ ଶକ୍ତି ଆରାଧନା ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କଲା। ତତ୍ତ୍ୱେତ୍ତ୍ୱ ଶକ୍ତି ଉପାସନାରେ କାଳୀ, ତାରା, ଶୋଡ଼ଶୀ, ଭୃଗୁବେଣୁ, ଭୈରବୀ, ଛିନ୍ନମୟା, ଧୂମାବତୀ, ବଗଳା, ମାଜଙ୍ଗା ଓ କମଳାଦିକା ପ୍ରଭୃତି ଦଶମହାବିଦ୍ୟାଙ୍କର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା।

ଏପରିକି ଦୁର୍ଗା ସ୍ତବ୍ଧରେ ଭାରତୀୟ ଧାର୍ମିକ ଓ ସାମାଜିକ ଜୀବନରେ ଶକ୍ତି ଉପାସନା ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲାଭ କରିଥିଲା। ତ୍ରିଗୁଣାତ୍ମିକା ମହାଶକ୍ତିର ରାଜସ୍ୱା ଗୁଣରେ ସର୍ବସ୍ୱରୂପା ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିକ ଗୁଣରେ ବିତସ୍ତୁରୂପା ମହାସରସ୍ୱତୀ ଓ ତାମସା ଗୁଣରେ ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପା ମହାକାଳୀ ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଲାଭ କଲା। ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ପୁରାଣରେ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେବୀ ଭାଗବ

